

AMERIŠKA DOMOVINA

AMERICAN IN SPIRIT FOREIGN
IN LANGUAGE ONLY

AMERICAN HOME

SLOVENIAN MORNING
DAILY NEWSPAPER

NO. 209.

CLEVELAND, OHIO, SATURDAY MORNING, SEPTEMBER 6th, 1930.

LETO XXXII. — VOL. XXXII.

Republikanci v Illinoisu v sporu, kar pomenja zmago demokratov

Chicago, 5. sept. Poročali smo že, da kandidira Ruth McCormick za zveznega senatorja v državi Illinois. McCormickova je republikanka, pristašinja prohibicije, toda ker se bodo v Illinoisu letos vršile volitve glede prohibicije, je McCormickova zvitno izjavila, da ostane suha, ako narod v večini glasuje za sušo, a postane mokra, ako glasuje nasprotno. To je vzpodbudilo suhače v republikanski stranki, da so McCormickovi odrekli podporo. Oglasila se je druga ženska, ki je izjavila svojo kandidaturo za senatorja, in ta je Mrs. Lottie O'Neill, republikanka, ki je pa odločna pristašinja prohibicije. Ona bo kandidirala na podžig suhačev, in tako bomo doživeli v Illinoisu nezasišljen slučaj, da bosta kandidirali dve republikanki, obe suhi, za en in isti urad napram demokratu James Hamilton Lewis, ki je že bil senator, in ki je odločen nasprotnik prohibicije. Razkol v republikanski stranki daje demokratom sijajno priliko, da prodoro na vsej črti. Gotovo je, da bo O'Neill vzela McCormickovi najmanj 300.000 glasov, in s tem je poraz obeh zagotovljen, in zmaga demokrata Lewisa, ki je moker, sigurna. Kjer se prepirata dva, tretji dobiček ima.

Morilec, ki zapuša svoje možgane učenjakom

Washington, 5. sept. — Jutri bo obočen v zveznih zaporih v Leavenworth, Kans., morilec Louis Panzram, katerega pomilošččenje je predsednik Hoover zavrnil. Baj je imel na morilec na vesti najmanj 20 umorov. In ker se je več znanstvenikov zanimalo za njegovo možgane, češ, da je on tipičen kriminalac, je bil naprošen, da zapusti svoje možgane znanstvenemu zavodu, v kar je morilec tudi privolil.

Tudi v uradih pijejo

Policija je včeraj popoldne udrla v Climax poslopje na W. 3rd St., kjer je v lepo opremljenem uradu dobila sod dobre pive in okoli pa več uradnikov, ki so žlampali dobro pivo, mesto, da bi pisali in uradovali. Vsi smo grešniki!

Duhovske študije

Mladi Anton Avšec, sin družine Avšec iz 57. ceste, je odšel te dni v Lemont, Ill., kjer se bo posvetil duhovskim študijam. Mnogo uspeha!

Raznašanje!

V pondeljek bodo vse šole zopet odprte. Dočim so katoliške šole odprle že ta teden, odprejo javne šole v pondeljek. Tozadevno nastane tudi mala sprememba v raznašanju "Ameriške Domovine." Dočim bodo nekateri dobivali list že predpoldne, kjer je to mogoče, da dotični raznašalec nima šole, bodo večina naročniki dobivali list popoldne, razven ob sobotah, ko bo list raznešen zjutraj. Prosim pa, da se upravi lista takoj naznani, ako je kje pomankljivo raznašanje. Skušali bomo vsem takoj ustreči v tem oziru. Sodelujte z nami, da bo red.

Šest do osem mesecev še, predno začno graditi novo pošto poslopje

Že pred dvema letoma je kongres dovolil več milijonov dolarjev, da se zgradi v Clevelandu novo pošto poslopje, ker je sedanje pretesno, toda uradni šimel je stvar tako zavlekel, da se še ni začelo z delom, dasi bi delavci sedaj najbolj potrebovali dela, in bi več sto delavcev lahko bilo zaposlenih pri poslovanju. Kot se sedaj poroča iz Washingtona, bo vzel še najmanj šest mesecev, in mogoče osem, predno se z delom poslopa v resnici začne. In vzel bo do 15 mesecev, potem ko se začne, da bo poslopje gotovo. Nova pošta bo stala v bližini nove železniške postaje na Public Square, tako da bo v direktni zvezi s postajo. Justični departament vlade pravi, da morajo najprvo vse listine glede posestva biti čiste, predno se začne z gradnjo. In to bo vzel še dolgo časa.

Slabši časi, več imamo sleparjev

Policijski inspektor Jos. Sweeney se je izjavil: Čim slabše čase imamo, tem bolje se goji sleparjem in goljufom. Zadnji mesec so ti sleparji lahko-vernežem spravili iz žepov nad \$5.000.00. Najnovejša žrtve je neki Henry Novak, 4503 Franklin Ave. K njemu je prišel neznanec, ki mu je rekel, da lahko zarenta prostor za parkanje okoli novega železniškega kolodvora na Public Square. Cena je samo \$40.00. Z veseljem je Novak plačal svoto. Slepar ga je celo peljal v Terminal poslopje, kjer mu je pokazal prostor za parkanje, katerega bo odslej Novak vodil, nakar je slepar zginil. Ko je hotel Novak "prevzeti" prostor, ga je seveda pravi lastnik spodbil. Novak se je ves obupan obrnil na policijo.

Družinska drama

39 letni Frank Bartok je v hiši na 3997 W. 56th St. osemkrat ustrelil na svojo mlado ženo. Potem je pa obrnil orožje proti sebi in dvakrat sprožil. Zakonski par so prepeljali v mestno bolnico, kjer je Frank kmalu potem umrl, žena pa umirala. Bartok je prišel k svoji ženi, ki je stanovala pri svoji materi, z namenom, da se spravi. Ker pa žena ni hotela ničesar o tem slišati, je mož začel streljati.

"Crusaders"

Organizacija za pobijanje prohibicije, znana pod imenom "Crusaders," naznanja, da bo v kratkem priredila poseben teden za nabiranje donoskov. V enem tednu nameravajo spraviti skupaj \$10.000.000. Cleveland bo prispeval \$200.000. Suhači razpolagajo z milijoni, pravi vodstvo organizacije, in zakaj ne bi tudi mokri kaj žrtvovali.

Prenapolnjena ječa

Eden, ki v Clevelandu ne pozna brezposelnosti, je gotovo šerif Hanratty. Še nikdar, odkar je šerif ni imel tako prenapolnjenih zaporov kot te dni. Vsega skupaj je bilo včeraj v okrajnih zaporih 402 osebi. Največ jih je tam radi prohibicije.

Ženske so aktivne

Doslej je v Clevelandu pristopilo že 5935 žensk k organizaciji, ki se bori proti prohibiciji. Vse so plačale svoje prispevke. Ženske so zelo aktivne v tem, da se odpravi prohibicija.

Prpriave za veliki boj pri novembarskih volitvah

500 udeležencev banketa vojnih veteranov bilo zastrupljenih

Baltimore, 5. sept. Nad 500 veteranov, članov organizacije Veterans of Foreign Wars, je danes zbolelo na zastrupljenju, potem ko se je vršil banket na prostorih mornariške akademije v Annapolisu. Zdravniki mornariške akademije in ostali zdravniki v Baltimore so bili zaposleni ves večer in skozi noč, da so zdravili posamezne veterane v njih hotelih. Nekatere so morali prepeljati v bolnico. Dočim kažejo nekateri očitne znake zastrupljenja, so dobili drugi želodčne krče. Toda nihče ni tako resno zbolel, da bi bil v nevarnosti za življenje. Med zbolelimi je tudi več žensk. Nad 3.000 delegatov je bilo včeraj prepeljanih na treh parnikih do mornariške akademije, kjer jih je pozdravil ravnatelj, admiral Robison. Ogleдали so si poslopje za nabiranje donoskov. V enem tednu nameravajo spraviti skupaj \$10.000.000. Cleveland bo prispeval \$200.000. Suhači razpolagajo z milijoni, pravi vodstvo organizacije, in zakaj ne bi tudi mokri kaj žrtvovali.

Listnica uredništva

Prijatelj. Povedali smo že večkrat, da ne odgovarjamo na pisma, katerim manjka podpis in naslov. Prosim, da si zapomnite to. — Sodniške obravnave so javne, in časopisi imajo pravico priobčevati ves potek vseh obravnav.

Hooverjev obisk

Že štirinajst let ni obiskal mesta Cleveland kak predsednik. Zadnji je bil tu pri nas predsednik Woodrow Wilson, leta 1916. Harding je obiskal Cleveland leta 1922, toda namesto da bi govoril, je moral k zobozdravniku.

V spomin vzornemu možu Anton Kostanjseku

Pretekli ponedeljek so pokopali dobrega Sloveca, vzornega moža in delavnega farana fare sv. Vida — Anton Kostanjška. Ranjki je bil doma iz vasi Sromlje na Stajerskem. Pred 28. leti je došel v Cleveland, in ves čas svojega bivanja se je kot delaven in pošten mož zanimal za napredek naselbine. Delal je trdo vse svoje življenje, pri tem pa ni nikdar pozabil se zanimati za napredek naselbine. Skozi 17 let je bil kolektor pri cerkvi sv. Vida, in kot zaveden faran na ta način mnogo pripomogel k zidavi nove šole, in ga bodo pri fari v takih zadevah zelo pogrešali. Kostanjšek je bil zvest naročnik "Ameriške Domovine" ves čas. Osebnost je bil zelo vpluden, ljubeznivega značaja, pridobil si je in tudi obdržal številne prijatelje, kar je tudi pokazal njegov pogreb. V cerkvi je bilo množice kot ob večjih praznikih, in tudi na pokopališču ga je spremlilo nad 50 avtomobilov. Svoji družini je bil skrben in dober oče. Vzgojil je pet otrok in pripomogel s svojimi lepimi nauki in dobrim vzgledom, da je zapustil otroke, ki so naselbini v vzgled in ponos. Zato ga bo družina še toliko težje pogrešala. V Antonu Kostanjšku je naselbina zgubila enega svojih poštenih, delavnih mož. Hudo bo pretresla novica o njegovi smrti njegove brate in sestre v stari domovini, katere je lansko leto v spremstvu svoje soproge obiskal. Njegov brat Pavel je v Mariboru duhovnik frančiškan-skega reda. Tako odhaja od nas mož za možem, ki so nam pripravili pot za napredek naselbine. Spominjali se ga bomo pogosto in želeli, da bi imeli še več enakih mož med nami.

Šestnajstletni fant je radi denarja ubil svojega delodajalca

Baltimore, 5. sept. Trgovina Herberta H. Wetters je bila od 1. avgusta naprej zaprta, in nihče ga ni več od tedaj videl. Wetters je bil kemikar. V istem času pa so ljudje opazili, da je začel Kennard Thompson, ki je bil pri Wettersu zaposlen, zelo zapeljivo živeti. Včeraj je policija ustavila mladega Thompsona, ki je star šele 16 let, ko se je vozil v nekem avtomobilu, katerega si je kupil. Po zaslišanju je kmalu prišlo na dan, da je mladi fant ubil svojega delodajalca, da bi se lahko polastil njegovega denarja. Wetters je stanoval nad svojim trgovskim lokalom, kjer je izdeloval dišeče milo in razne dišave. Kot je mladi fant priznal, se je dne 1. avgusta ponoči splazil v stanovanje, ko je bil pijan in je ubil svojega delodajalca. Truplo ubitega je spravil v sod, ki je stal zadaj na dvorišču. Wetters je imel mnogokrat v svojem lokalni od \$7.000 do \$8.000 denarja, toda ko je morilec odprl blagajno, ni dobil v njej nobenega denarja. Nato je ponaredil črke Wetters z njegovim podpisom in si tako pridobil denar, da je več tednov lahko zapravljal živl.

Narobe svet

Navadno se zgodi pri ženskah, ki tožijo za srčno odškodnino, kadar jim kdo obljubi zakon, pa besede ne drži. To pot pa se je dobil možki Amadeo Granpa, ki stanuje na 2873 W. 23rd St. in ki toži Beatrice Widrick na \$10.000 odškodnino, ker ga neče poročiti. Ona je baje njemu večkrat zaporedoma obljubila, da ga bo poročila, toda slednjič je vzela nekoga drugega. In to je vredno za njega \$10.000.

Tudi v republiki Argentini se je začela širiti revolucija

Buenos Ayres, Argentina, 5. sept. Glavno mesto republike Argentine se nahaja že nad en teden v mrzličnem stanju, pod obilno vojaško stražo. Ljudje so nemirni in pripravljeni vsak čas na spopade. Včeraj je prišlo do spopada med mladimi dijaki in med policijo na Plaza del Mayo. Pri tem je bil en dijak ubit in več ranjenih. Ob istem času se je ponovno razširila vest, da je bil predsednik republike, Ipolito Irrigoyen, ponovno pozvan, da odstopi iz svojega urada. Dočim se je na ulicah vršil spopad med policijo in dijaki, so odšli ministri v stanovanje predsednika, kjer so zahtevali, da predsednik odstopi. Dijaki so se zbrali k ogromni paradi ter so korakali po Avenida del Mayo. Ko so dospeli na javni trg, kjer se nahajajo javna poslopja, jih je ustavil kordon policije na konjih, toda nekaterim dijakom se je posrečilo prodreti skozi kordon, nakar je policija začela streljati. Dijaki so se na to umaknili v drugi del mesta, toda so se kmalu vrnili, noseč v rokah robece, namočene v krvi onih, ki so padli. Napram policiji so kričali: "Morilci!".

Glasom najnovejših poročil je Ipolito Irrigoyen, predsednik republike Argentine, odstopil, in je poveril vodstvo državnih poslov podpredsedniku Martinezu.

Pet palcev snega v Alberti

Edmonton, Alberta, 5. sept. V Drumheller in Gadamim premo-garskem distriktu je zima letos zgodaj nastopila. Padlo je za pet palcev snega, poleg tega je pa pritisnil hud mraz. V Peace Rive distriktu je vse zasneženo.

35 letnica banke

Dne 10. sept. 1930 bo praznovala ena največjih bank v Clevelandu, The Cleveland Trust Co., 35 letnico svojega obstanka. Skupnega premoženja ima ta banka \$300.000.000 in več kot pol milijona uložnikov. Kapital banke znaša \$13.500.000. Banka je poznana po svoje točenem in poštenem delovanju. Podružnice ima po vseh delih mesta, in tudi v bližini Clevelanda. Ni bila še nikdar v stiskah, in je pomagala največjim podjetjem v Clevelandu na nogo.

Mladini zborujejo

V dnevih 12. in 13. septembra se vrši v Clevelandu, v S. N. Domu skupna konferenca zastopnikov mladinskih društev J. S. K. J. Zastopana bo država Ohio, Pennsylvania in Illinois, mogoče tudi Minnesota. Svrha zborovanja je razgovor o razvoju atletike pri angleško poslujočih društvih Jednote. Želimo jim mnogo uspeha.

Ogromno zelje

V petek zjutraj je prišel na obisk k nam Mr. Blaž Hace, ki ima farmo v Perry, Ohio. Prišel nam je ogromni glavi zelja, ki sta bili tako veliki, da ju je komaj spravil skozi vrata. Kdor ne verjame, naj se v nedeljo potruži na njegove farme, ko imajo tam "Ribničani" svoj izlet. Pa bo rekel, da je res. Hvala lepa, Blaž!

* Umrl igralca Lon Chaney je zapustil \$500.000 premoženja.

Načrti nove cerkve sv. Vida bodo prvič v javnosti v nedeljo

V nedeljo zvečer priredi Altarno društvo fare sv. Vida svoj običajni banket, ki se pa bo odlikoval s tem, da bo Rev. Ponikvar, domači župnik, prvič prinesel načrte za novo cerkev narvočim. Kot smo že prej enkrat omenili, so načrti gotovi, in glasom teh načrtov bo fara sv. Vida dobila v resnici krasno cerkveno stavbo. Načrte je naredil arhitekt Jansen, ki je bil tudi arhitekt za cerkev sv. Alojzija, za Notre Dame Academy in cerkev sv. Tomaža. V novi cerkvi bo 1045 sedežev, stolpa bosta visoka vsak 112 čevljev, in za slučaj potrebe se lahko priredi še 400 sedežev. Podrobneje o tem bomo še poročali.

Eddie Kovačič

Naš mladi urednik sportnega oddelka angleške strani "Ameriške Domovine," Eddie Kovačič, je odpotoval v Camp Hakoah na trairiranje John Carroll univerze football kluba. Eddie je znan kot izvrsten sportnik v tem oziru.

Čarter volitve

Ker mestna zbornica neče razpisati volitev, pri katerih bi ljudje volili za spremembo čarterja, se je zagovornik teh volitev, odvetnik Danaceau, obrnil na najvišjo državno sodnijo, da prisili mestno zbornico, da razpiše volitve. Tozadevna obravnava je razpisana za 7. oktobra.

Tudi rekord

Policijski avtomobili so bili tokom avgusta meseca zelo zaposleni v Clevelandu. Prevozili so vsega skupaj 37.912 milj, in prepeljali so v tem času 8.430 oseb. To je rekord za vse druge mesece. Napačni signali, ki so jih oddali ljudje za policijo, so znašali nepotrebno pot 3.771 milj.

Ne gre iz urada

Položaj brezposelnosti je akutnejši vsak dan. Pa se je oglasil včeraj v uradu mestnega managerja neki mož, ki je rekel, da je brez dela in bi rad postal mestni manager. Manager Morgan se je nasmejal in odgovoril, da se ne misli še odpovedati svojemu uradu.

* Cene tobaku so tako nizke, da lastniki plantaž tobaka nečejo prodajati.

Grozdje

Kot se poroča iz zapada in vzhoda je grozdje že večinoma zrelo, zlasti belo grozdje, pa tudi znano konkord grozdje je že na trgu, in dasi povsod še ni čisto zrelo, pa bo v nekaj dneh ali tednih. Grozdje je letos jako dobre kakovosti, kar je pripisati dobremu vremenu, in radi baš ne dobrih časov, tudi drago ne bo. Stalne cene še ni. Govori se različno, cena bi menda bila od \$45 do \$55 tona, vendar še ni točno določena. Več ne bo kot \$60.00, dočim se je lansko leto prodajalo grozdje po \$80.00 in več tona. Glede "prešanja" je vse enako kot je bilo lansko leto. Za domačo rabo si vsakdo lahko dobi mošt.

